

Sygn. akt III RC 749/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bombała

Protokolant: Katarzyna Dudzic-Paź

Po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko L. S.

o alimenty

I. zasądza od pozwanego L. S. na rzecz A. S. alimenty w kwocie 400 zł. (czteryście) miesięcznie, płatne z góry począwszy od 29.07.2013r. do 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych, do rąk powódki – A. S.,

II. w pozostałej części powództwo oddała ;

III. nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz R. Pr. M. H. kwotę 73,80 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności .-

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt III RC 749/11

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 października 2011 r. powódka A. S. domagała się zasądzenia od pozwanego L. S. na swoją rzecz alimentów w kwocie 3.000 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż pozwany jest jej synem, podała, że utrzymuje się z emerytury w kwocie 634 zł miesięcznie, cierpi na liczne schorzenia, nie stać jej na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Twierdziła, że sytuacja materialna pozwanego jest bardzo dobra, prowadzi on działalność gospodarczą. Jej zdaniem pozwany jej nie pomaga i nie interesuje się nią.

Na rozprawie w dniu 11.01.2012 r. pozwany L. S. wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka zamieszkuje sama we W. w mieszkaniu o pow. 132 m², do mieszkania przynależy piwnica i garaż. Powódka ponosi comiesięczne opłaty czynszowe w wysokości ok. 1.200, energia 100 zł, telefon 50 zł, leki 100 zł, powódka ponosi ponadto koszty wyżywienia, odzieży i łączne koszty utrzymania powódki wynoszą ok. 1.800-2.000 zł miesięcznie.

Powódka otrzymuje emeryturę w wysokości 831 zł netto miesięcznie, z czego komornik potrąca kwotę 215 zł. W utrzymaniu i codziennych czynnościach pomagają jej znajomi, kupują żywność, pomagają sprzątać mieszkanie. Od 2008 r. do marca 2011 r. pozwany przekazywał powódce na utrzymanie kwotę 1.000 zł miesięcznie.

Powódka jest również właścicielką drugiego garażu samochodowego położonego we W.. Powódka czyniła próby sprzedaży lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W. za kwotę 1.100.000 zł oraz wynajęcia garażu. Mieszkanie powódki wymaga remontu, znajdują się tam przestarzałe sprzęty. Wcześniej powódka wynajmowała jeden pokój za kwotę 400 zł. Powódka w ciągu ostatnich kilku lat pokrywała częściowo koszty swego utrzymania ze sprzedaży antyków znajdujących się w mieszkaniu, w chwili obecnej pozostała ich niewielka część, którą powódka jest gotowa zbyć na pokrycie kosztów swego usprawiedliwionego utrzymania.

Powódka cierpi na liczne schorzenia, była leczona z powodu guza macicy, dolegliwości bólowych kręgosłupa i stawów, przepukliny, choruje na nadciśnienie tętnicze, cukrzyce, zaćmę, jest leczona neurologicznie, miała zaleconą fizjoterapię.

Powódka posiada zadłużenia w (...) na kwotę 647,40 zł z tytułu zaciągniętej pożyczki na kwotę 5.000 zł, (...) sp. z o.o. na kwotę ok. 170 zł i P4 sp. z o.o. na kwotę 635,88 zł, powódka spłaca również kredyt w banku. Powódka wystąpiła do organu pomocy społecznej ubiegając się o świadczenie.

(dowód: - przesłuchanie powódki

- akt urodzenia pozwanego – k. 7
- odcinki emerytury powódki – k. 5
- miesięczny wymiar opłat eksploatacyjnych za mieszkanie powódki – k. 6
- rachunki opłat mieszkaniowych – k. 18-19
- recepty – k. 20
- zdjęcia mieszkania powódki – k. 62-66
- oferty sprzedaży i wynajęcia lokali - k. 330-333
- dokumentacja medyczna powódki – k. 211-222, 246-247
- zeznania świadków E. R. (1), A. P. i E. R. (2) – k. 407-412
- wniosek do organu pomocy społecznej z dnia 2.04.2013 r. – k. 678-681
- wezwania do zapłaty z 26.04.2013 r., 9.04.2013 r. i 29.05.2013 r.– k. 634-636, 639
- zlecenie na zaopatrzenia w wyroby medyczne – k. 640)

Wyrokiem z dnia 25.08.2008 r. w sprawie IV U 260/07 Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu zaliczył powódkę do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

(dowód: akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu, IV U 260/07)

Pozwany jest synem powódki. Pozwany zamieszkuje wraz z konkubiną w wynajmowanym mieszkaniu w W.. Czynsz wynosi 1.600 zł oraz opłaty, opłaty za wodę, energię 120 zł miesięcznie. Pozwany na utrzymanie siebie i mieszkania przekazuje kwotę ok. 1.300 zł – 1.500 zł. Pozwany posiada dom we W. przy ul. (...) o pow. 140 m², jest to budynek w stanie surowym, który zamierza sprzedać za ok. 900.000 zł.

Pozwany wraz ze współnikiem prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży internetowej akcesoriów motocyklowych, pozwany używa samochodu służbowego, spółka zatrudnia pięciu pracowników. W 2010 r. pozwany osiągnął dochód w wysokości 2.467,56 zł, w 2011 r. i 2012 r. z prowadzonej działalności gospodarczej wykazał stratę. Wcześniej pozwany pracował na podstawie umowy o pracę i uzyskiwał dochody w granicach 5.000-6.000 zł miesięcznie.

W dniu 22.02.2001 r. pozwany udzielił powódce pełnomocnictwa do zarządu całym jego majątkiem oraz do nabywania nieruchomości. W dniu 24.06.2002 r. zawarto umowę ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego i użytkowego oraz sprzedaży lokalu mieszkalnego w I. przy ul. (...). W dniu 28.07.2005 r. pozwany udzielił powódce pełnomocnictwa do nabywania dowolnych nieruchomości, zbycia nieruchomości położonej we W. przy ul. (...), samodzielnego lokalu mieszkalnego w I. przy ul. (...). W dniu 28.07.2005 r. strony zawarły umowę zniesienia współwłasności działki nr (...) o pow. 332 m² położonej we W. przy ul. (...) w ten sposób, że wszystkie udziały nabył pozwany. W dniu 17.07.2012 r. pozwany oświadczył notarialnie, że odwołuje pełnomocnictwo, jakie udzielił powódce do nabywania nieruchomości, zbycia nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. i innych spraw.

Na mocy umowy z dnia 1.06.2012 r. pozwany sprzedał E. T. lokal mieszkalny położony w I. przy ul. (...) za kwotę 153.000 zł. Z powyższej kwoty pozostało pozwanemu 47.000 zł tytułem oszczędności.

Pozwany nie pomaga matce, strony są skonfliktowane, od kwietnia 2011 r. pozwany nie utrzymuje kontaktów z matką.

(dowód: - przesłuchanie pozwanego

- PIT pozwanego za 2010 r. – k. 43-46

- wypisy z aktu notarialnego Rep. A nr 3608 z dnia 24.06.2002 r. i nr (...) z dnia 17.07.2012 r. – k. 274-275

- deklaracje PIT 36 za 2011 r. i 2012 r. – k. 326-328, 648-653

- zeznania świadków M. K. (1) i M. K. (2) – k. 412-416

- odpisy aktów notarialnych rep. A 3400/2005, (...), (...), (...), (...) – k. 609-614, 616-

629)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Materialnoprawną podstawą żądania był art. 128 k.r.o. i 132 k.r.o. zgodnie, z którym obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo, przy czym obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Poza szczególnym unormowaniem obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci niezdolnych do samodzielnego utrzymania się, uprawniona do świadczeń alimentacyjnych, stosownie do art. 133 § 2 k.r.o., jest tylko taka osoba, która znajduje się w niedostatku. W niedostatku znajduje się ten, kto nie może własnymi siłami

zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb, o których mowa w art. 135 k.r.o., w szczególności nie ma niezbędnych ku temu środków i nie może ich uzyskać przy wykorzystaniu swoich możliwości zarobkowych. Jeżeli własnymi siłami może zaspokoić swoje potrzeby tylko częściowo, obowiązek alimentacyjny zobowiązanego ogranicza się do ich niezaspokojonej części (wyrok SN z 20.2.1974 r., III CRN 388/73, OSN 1975, Nr 2, poz. 29; wyr. SN z 19.5.1975 r., III CRN 55/75, OSN 1976, Nr 6, poz. 133; wyr. SN z 20.1.2000 r., I CKN 1187/99).

Przenosząc zaprezentowaną argumentację na grunt rozpatrywanej sprawy, po przeprowadzeniu analizy materiału dowodowego, należy stwierdzić, że sytuacja majątkowa powódki nie pozwala na zaspokojenie jej podstawowych i usprawiedliwionych potrzeb. Powódka zamieszkuje sama we W. w mieszkaniu o pow. 132 m², do mieszkania przynależy piwnica i garaż. Powódka ponosi comiesięczne opłaty mieszkaniowe, media, których koszt wynosi łącznie ok. 1.200, powódka ponosi ponadto koszty wyżywienia, odzieży. Powódka cierpi na liczne schorzenia, była leczona z powodu guza macicy, dolegliwości bólowych kręgosłupa i stawów, przepukliny, choruje na nadciśnienie tętnicze, cukrzycę, zaćmę, jest leczona neurologicznie, miała zaleconą fizjoterapię. W związku z powyższym powódka przyjmuje leki, których miesięczny koszt wynosi ok. 100 zł miesięcznie. W ocenie Sądu łączne koszty utrzymania powódki wynoszą ok. 1.800-2.000 zł miesięcznie.

Analizując sytuację majątkową powódki, Sąd przyjął, że powódka otrzymuje emeryturę w kwocie 831 zł netto miesięcznie. Z powyższego świadczenia komornik potrąca kwotę 215 zł, a zatem powódce pozostaje do dyspozycji kwota ok. 530 zł miesięcznie. Z uzyskiwanych dochodów powódka nie jest w stanie pokryć opłat mieszkaniowych i zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb i dlatego w utrzymaniu i codziennych czynnościach pomagają jej znajomi, kupują żywność, pomagają sprzątać mieszkanie. Od 2008 r. do marca 2011 r. pozwany przekazywał powódce na utrzymanie kwotę 1.000 zł miesięcznie, jednakże obecnie pozwany w żaden sposób nie pomaga matce, a od kwietnia 2011 r. nie utrzymuje z nią kontaktów.

Pozwany podnosił, że powódka jest właścicielką lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) we W., które powinna sprzedać, ewentualnie wynająć pokój. Jednakże, jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, powódka czyniła próby sprzedaży lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) we W. za kwotę 1.100.000 zł oraz wynajęcia lokalu, zawierała w tym celu umowy z pośrednikami, jednakże działania te okazały się bezskuteczne, ponieważ nie było chętnych na zakup nieruchomości. Ponadto wcześniej powódka wynajmowała jeden pokój za kwotę 400 zł. Sąd wziął pod uwagę, że mieszkanie powódki wymaga remontu, znajdują się w nim przestarzałe sprzęty. W ocenie Sądu powódka mogłaby wynająć w tym mieszkaniu pokój, jednakże biorąc pod uwagę stawki wynajmu obowiązujące we W. uzyskane kwoty i tak nie wystarczyłyby na pokrycie wszystkich kosztów mieszkaniowych. Jak wynika ze zgromadzonego materiału, wartość mieszkania powódki wynosi ok. 1 milion zł, a zatem powódka dochodzi realnych kwot wystawiając mieszkanie do sprzedaży w powyższej kwocie i twierdzenia pozwanego w tym zakresie nie zasługują na uwzględnienie. Ponadto powódka od lat wysprzedaje antyki na pokrycie kosztów swego utrzymania, jednakże z uwagi na posiadane ograniczenia nie jest w stanie przeprowadzić owej sprzedaży w sposób profesjonalny. Powódka deklaruje chęć wyzbycia się pozostałej części antyków celem uzyskania brakujących środków na swe utrzymanie.

Sąd wziął także pod uwagę, że powódka jest osobą zadłużoną, o czym świadczą liczne wezwania do zapłaty kierowane na jej adres, powódka posiada zadłużenia w (...) na kwotę 647,40 zł z tytułu zaciągniętej pożyczki na kwotę 5.000 zł, (...) sp. z o.o. na kwotę ok. 170 zł i P4 sp. z o.o. na kwotę 635,88 zł, powódka spłaca również kredyt w banku. Powódka wystąpiła do organu pomocy społecznej ubiegając się o świadczenie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż obecna sytuacja powódki pozwala na przyjęcie, iż nie jest ona w stanie własnymi siłami zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb, a więc znajduje się w niedostatku. Ustawa nie definiuje pojęcia niedostatku. Uczynił to natomiast Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu izby cywilnej i administracyjnej w sprawie wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty z dnia 16 grudnia 1987 r. (M.P.88.6.60). W pkt III uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił: "Niedostatek występuje wtedy, gdy uprawniony nie może w pełni własnymi siłami, z własnych środków, zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb". Charakteryzując bliżej to pojęcie Sąd Najwyższy ponadto stwierdził: „Zaspokojenie potrzeb każdego człowieka

powinno nastąpić przede wszystkim z jego własnych środków. Dotyczy to dochodów z pracy, z majątku, ze świadczeń z ubezpieczenia lub zabezpieczenia społecznego. Nie odnosi się ono bowiem tylko do takiego stanu, gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, lecz określa także i taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb”. W ocenie Sądu powódka, dysponując miesięcznie świadczeniem w wysokości ok. 800 zł, przy uwzględnieniu kosztów jej utrzymania na poziomie ok. 1.800-2.000 zł miesięcznie, nie jest w stanie własnymi siłami zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb. Jeżeli powódka sprzeda wyżej wymienioną nieruchomość, wówczas będzie dysponowała środkami za zaspokojenie swoich potrzeb, jednakże obecnie takich możliwości nie ma.

Sąd badał również możliwości zarobkowe pozwanego i przyjął, że pozwany zamieszkuje wraz z konkubiną w wynajmowanym mieszkaniu w W.. Czynnosc wynosi 1.600 zł. Pozwany na utrzymanie mieszkania przekazuje kwotę ok. 1.300 zł – 1.500 zł. Pozwany posiada dom we W. przy ul. (...) o pow. 140 m², jest to budynek w stanie surowym, który zamierza sprzedać za ok. 900.000 zł. Pozwany wraz ze współnikiem prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży internetowej akcesoriów motocyklowych, pozwany używa samochodu służbowego, spółka zatrudnia pięciu pracowników. W 2010 r. pozwany osiągnął dochód w wysokości 2.467,56 zł, w 2011 r. i 2012 r. z prowadzonej działalności gospodarczej wykazał stratę. W ocenie Sądu pozwany nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych. Pozwany od ok. 3-4 lat prowadzi nierentowną działalność gospodarczą, która przynosi straty. Wcześniej pozwany pracował na podstawie umowy o pracę i uzyskiwał dochody w granicach 5.000-6.000 zł miesięcznie, a zatem, w ocenie Sądu, tyle wynoszą jego możliwości zarobkowe i gdyby uzyskiwał dochody w powyższej wysokości, wówczas jest w stanie płacić zasądzone na rzecz powódki alimenty. Zdaniem Sądu pozwany powinien podjąć inną pracę, skoro prowadzona działalność gospodarcza nie przynosi dochodów. Sąd wziął również pod uwagę, że pozwany jest właścicielem nieruchomości we W., którą zamierza sprzedać, ponadto sprzedał w I. nieruchomość, która darowała mu powódka, a zatem powinien dysponować środkami i oszczędnościami z tego tytułu i ma możliwości, by płacić alimenty na rzecz powódki. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, biorąc pod uwagę koszty utrzymania powódki, jej zobowiązania i niskie dochody z tytułu emerytury, jej stan zdrowia, a także możliwości zarobkowe pozwanego oraz fakt, że pozwany nie ma nikogo na utrzymaniu dwie córki, pozwany jest w stanie i powinien partycypować w kosztach utrzymania powódki. Możliwości zarobkowe pozwanego pozwalają mu na realizację obowiązku alimentacyjnego wobec powódki.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd stwierdził, iż zachodzą podstawy do zasądzenia alimentów od pozwanego na rzecz powódki, o czym orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku. Odnosząc się do wysokości zasądzonej kwoty Sąd uznał, iż mając na uwadze wysokość dochodów pozwanego, które kształtują się w wysokości około 1500 zł miesięcznie, nie będzie ona w stanie uiszczać alimentów w wyższej wysokości. Powyższa kwota realnie przyczyni się do pokrycia kosztów utrzymania powódki, zaś pozostała potrzebną kwotę jest ona w stanie pokryć z wynajmu należącego do niej garaż, czy też części zajmowanego mieszkania.

Dalej idące żądanie pozwu Sąd oddalił jako nadmiernie wygórowane, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku. Usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, chociażby nawet w tych ramach nie znajdowały pokrycia wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (orzeczenie SN z dnia 20 stycznia 1972 r., III CRN 470/71). W ocenie Sądu możliwości zarobkowe pozwanego nie pozwalają na uiszczanie wyższych alimentów na rzecz powódki.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd nie obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

W punkcie IV sentencji wyroku Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz r. pr. M. H. kwotę 73,80 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie o rygorze natychmiastowej wykonalności zawarte w punkcie V sentencji wyroku oparto na treści art. 333 § 1 k.p.c.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.